

Szakmai beszámoló NKA-támogatás felhasználásáról

Műtárgyak vásárlása a Damjanich Múzeum gyűjteményei számára

***Képzőművészeti Gyűjtemény – Király György Istar csendje c. akvarellje és Kass János
Szent Ferenc c. grafikájának megvásárlása***

Pályázati azonosító: A2029/N0492

Altéma kódszáma: 209110

1. A pályázat megvalósítása

Király György festőművész felajánlása nyomán 2022 tavaszán megtörtént a Damjanich Múzeum képzőművészeti gyűjteménye számára a pályázat tárgyát képező akvarell megvásárlása, a szerződés aláírása, illetve a tárgy átadása. Az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma által megítélt támogatás a tárgy eredeti vételárának csupán 48%-át fedezte.

A vételár átutalása és a festmény átadása után került sor a megvásárolt műalkotás feldolgozására és nyilvántartásba vételére a Damjanich Múzeum képzőművészeti gyűjteményében. A mű gyűjteményünkben a DM 2022.11.1. leltári számot kapta. Az alkotás digitalizálásra került, így intézményünk weboldalán található műtárgyadatbázisban mindenki számára elérhető.

Király György *Istar csendje*, 2020

akvarell, papír

49 x 72 cm

Eladási ár: 300.000.- Ft

Vételár: 145.000.- Ft

Ltsz.: DM 2022.11.1.

Király György 1982-ben született Szolnokon. Felsőfokú művészeti tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán végezte 2003 és 2008 között, előbb Maurer Dóra, majd Nagy Gábor osztályában. 2007-ben Erasmus-ösztöndíjjal az olaszországi Maceratában az Accademia di Belle Arti hallgatója volt, 2013–14-ben pedig egy éves önálló művészeti projektben vett részt a DAAD ösztöndíj támogatásával Nürnbergben az Academie der Bildenden Künsten. 2009-től él és alkot a Szolnoki Művésztelepen, 2016 óta *Különös csendek* sorozatával évente elnyeri a Nemzeti Kulturális Alap alkotói ösztöndíját. A 2007-ben és 2010-ben Barcsay-díjat elnyert festőművész rendszeres kiállítója a hazai nagy tárlatoknak, így a Szolnoki Képzőművészeti Társaság hazai és nemzetközi kiállításainak, Vásárhelyi Őszi Tárlatok, szegedi Nyári Tárlatok és Táblaképfestészeti Biennálék, illetve országos rajz- és grafikai tárlatok (Miskolci Grafikai Triennálé, Országos Rajztriennálé, Hatvani Grafikai Tárlat) visszatérő és elismert kiállítóművésze. 2014-ben díjat nyert a Furament Biennalén Belgiumban, a Vásárhelyi Őszi Tárlatokon háromszor részesült díjazásban, többek között elnyerve a sokszorosított grafikai alkotásokra adható legnagyobb elismerését, a Rékassy Csaba-díjat. 2019-ben a XL. Nyári Tárlaton kapott elismerést, a Csongrád megyei Önkormányzat díját. 2021-ben elnyerte a IV. Egri Országos Akvarell Triennálé új, Dr. Pajtkó Gábor kormány megbízott díját, valamint a XXIII. Arcok és Sorsok Országos Portré Biennalén a zsűri különdíját. 2008 óta évente bemutatkozik egy-egy újabb önálló kiállítási anyaggal.

Művei megtalálhatóak a szolnoki Damjanich János Múzeum Képzőművészeti Gyűjteményében, valamint Képtárában, a Csongrád Megyei Művésztelep és a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum gyűjteményében, továbbá a németországi Reutlingen Városi Művészeti Gyűjteményében.

Művészetének sokrétűsége kiforrott festői stílusról és eszköztárról, valamint napjaink trendjeinek megfelelő multiperspektivikus alkotói attitűdről ad számot. A kortárs hazai képzőművészet átlagából kiemelkedő Király György festőművésznek egy olyan, egyetemes vizuális nyelv a sajátja, amely a látványból kiindulva, mélyen átélte, a festészet és grafika formanyelvi és kifejezési formáit kísérletező alkatával professzionálisan ötvözve teremt meg az általa választott téma sajátosan absztrahált lenyomatát, melyben tetten érhető a művészeti tradíciók és a kortárs képzőművészeti törekvések alapos ismerete és tisztelete.

Intézményünk 2021-ben önálló kiállítást rendezett Király György 2016 óta folyamatosan készülő *Különös csendek* című sorozatából, melyhez az alkotó közel másfél évtizedes pályafutását összegző katalógus is készült. Mind az időszakos tárlat, mind a kötet *Különös csendek* címmel jelent meg. Király György a *csendet*, mint jelenséget és materiát egyaránt vizsgálja sorozatában, váltakozó ritmusban és léptékekben: két festészeti és egy sokszorosított grafikai technika alkalmazása folyamán hozza létre műveit. Az anyag lehetőségeinek kiterjesztése során az olaj, az akvarell és a rézkarc és a szén technikájával témái formai, tematikai relációk és kölcsönhatások mentén más-más vetületekben mutatkoznak meg.

Múzeumunk Képzőművészeti Gyűjteményébe az elmúlt években ajándékozással két műtárgy került be Király György *Különös csendek* című sorozatából: a Szolnoki Művésztelep történetét napjainkig bemutató állandó kiállításunkban a *Bartók csendje* című olajfestménye (100 x 130 cm, 2019), valamint a 2021-es önálló kiállítását követően a *Zsolnay csendje* című szénrajz (48 x 62 cm, 2020). Király az utóbbi években az akvarell technikát olyan professzionálisan és sajátosan alkalmazza, hogy hazánk legnagyobb akvarell tárlatain is díjakat, elismerő kritikákat kapott. Mivel gyűjteményünkben e technikai műfaj képviselőitől kevés alkotás szerepel, szerettük volna az *Istar csendje* (55 x 72 cm, 2020) című művet az NKA támogatásával megvásárolni, ami azért is kiemelten indokolt, mivel intézményünk elsődleges képzőművészeti gyűjtőköre a Szolnoki Művésztelep, az itt alkotó művészek, az itt készült alkotások gyűjtése, legyen az történeti vagy kortárs műalkotás.

A fentiek alapján fontos műtárgyvásárlás történt, hiszen az NKA segítségével Képzőművészeti Gyűjteményünkben a gazdag történeti műalkotások mellett a kortárs hazai művészet is minél szélesebb technikai és műfaji palettán, a helyi értékek őrzési és gyarapítási szándékával kiemelten van képviselve.

Lovas-Kanyó Enikő felajánlása nyomán 2022 tavaszán megtörtént a Damjanich Múzeum képzőművészeti gyűjteménye számára a pályázat tárgyát képező Kass János-grafika megvásárlása, a szerződés aláírása, illetve a tárgy átadása. Az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma által megítélt támogatás a tárgy eredeti vételárának csupán 75%-át fedezte.

A vételár átutalása és a grafika átadása után került sor a megvásárolt műalkotás feldolgozására és nyilvántartásba vételére a Damjanich Múzeum képzőművészeti gyűjteményében. A műgyűjteményünkben a DM 2022.10.1. leltári számot kapta. Az alkotás digitalizálásra került, így intézményünk weboldalán található műtárgyadatbázisban mindenki számára elérhető.

Kass János *Szent Ferenc*, 1980 k.

papír, tus, tempera

50 x 34,5 cm

egyedi grafika

Eladási ár: 200.000.- Ft

Vételár: 150.000.- Ft

Ltsz.: DM 2022.10.1.

Kass János (Szeged, 1927. december 26. – Budapest, 2010. március 29.) hazánk 1945 utáni grafikatörténetének egyik legnagyobb, legsokoldalúbb alkotója volt. 1942–46. között az Iparművészeti Főiskola kerámia szakán, 1946–1951. között a Magyar Képzőművészeti Főiskola grafika szakán tanult, mesterei Hincz Gyula, Konecsni György és Kádár György voltak. 1965–73. között az *Új Írás* folyóirat művészeti szerkesztőjeként, 1967–1981. között a Magyar Iparművészeti Főiskola grafika tanszékének tanáraként dolgozott. Több mint fél évszázados művészi pályafutása során több mint 400 művet illusztrált: gyermek- és ifjúsági irodalmat, tankönyveket, a legnagyobb magyar írók és költők remekműveit. Bár alkotásai döntő részben a magyar irodalom nagyjainak műveit díszítik, nem zárkózott el a nemzetközi szépirodalmi és szakmai írók műveinek illusztrálásától sem. Sokszínű egyénisége megmutatkozott más műfajokban is – kiváló tipográfus és könyvművész volt, körülbelül száz bélyeget, számos plakátot, naptárt, ex librist tervezett. Plasztikában is maradandót alkotott faragványai, csőszobrai, illetve a *Fejek* sorozata révén. A folyamatosan meg-megújuló, új technikákat kipróbáló művész már szinte megjelenésekor foglalkozott a számítógéppel és reflektált arra a művészet eszközeivel. Az 1980-as évek elején a világon elsőként készített komputeranimációs filmet John Halas-szal. Művészetében jól megfér egymás mellett a tömörítés és összetett képiség, a végletes egyszerűség és az apró részletességgel kimunkált komplexitás.

Ma a Damjanich János Múzeum Képzőművészeti Gyűjteménye 2200 beletárolt műből áll, melynek több mint fele grafika, ezek nagyobb része sokszorosított grafikai alkotás, melyek között a szolnoki kötődésű, valamint a hazai és európai kiemelkedő grafikusok művei egyaránt megtalálhatóak. A könyvillusztráció és a hazai sokszorosított grafika 1960-as, 1970-es években alkotott nagy grafikus generáció szinte minden jelentős alkotójának művei megtalálhatóak Képzőművészeti gyűjteményünkben, így Hincz Gyula, Gross Arnold, Kass János, Reich Károly, Würtz Ádám, Szabó Vladimir, Rékassy Csaba, Ágotha Margit, Gyulai Líviusz, stb. grafikai lapjai. A hazai grafika iránti elkötelezettségünk, e méltatlanul perifériára helyezett műfaj gyarapítási és folyamatos disszeminálási törekvése intézményünk részéről folyamatos, mely kiállításokban és publikációkban is tetten érhető. Így gyűjteményünk Kass János nyomatai sorában kiemelt értéket képvisel az 1980-as években készült, eddig magántulajdonban őrzött *Szent Ferenc*-tusrajz. Kass János rendkívül termékeny életművén keresztül szinte párhuzamos ívként futott végig három, önálló mű-sorozat, a *Noé*, a *Szent Ferenc* és a *Szent György*. Mindhárom alak kilépett a Bibliához készített rézkarcok sorából, és önálló életre kelt, folyamatosan vissza-visszatért Kass János művészetében. Szentek sorozatainak talán legletisztultabb, ars poeticaként is értelmezhető ábrázolása Szent Ferenc, akinek a végsőig lecsupaszított, madarakkal beszélő szerzetes alakját először 1966-ban készítette. A figurának számos, különféle technikákkal készült változata született a következő évtizedekben. Lendületes Szent Ferenc-tusrajzai sorában az egyetlen ismert nyakkal ábrázolt Szent Ferenc alkotást eddig Lovas-Kanyó Enikő őrizte, aki szerette volna, ha az unikális alkotás méltó őrzési helyre kerülne. Gyűjteményünk egyik kiemelkedő egyedi grafikai alkotásává vált Kass János *Szent Ferenc*-tusrajza, hiszen az NKA kuratóriuma támogatásban részesítette szerzeményezési pályázatunkat.

Szolnok, 2022. augusztus 15.

Szebenyi Nándor
muzeológus, pályázati felelős

Szakmai beszámoló a 209110/00059. azonosító számú pályázatról

A pályázati támogatás részben a Damjanich János Múzeum néprajzi gyűjteményére irányult. Az eredetileg megvásárolni tervezett 33 tárgy közül 32-t sikerült megvásárolnunk. A hiányzó egy tárgy, a szolnokicsipke-terítő miatt korábban kértük a szerződés módosítását, mivel összesen sem kaptunk olyan mértékű támogatást, hogy annak több mint 50%-át egyetlen darab megvásárlására fordíthattuk volna, az eladó pedig ragaszkodott az 500 000 Ft-os árhoz. A 32 megvásárolt kerámiát bejelentőztük, a műtárgyfotókat elkészítettük.

A következő leltári számokon szerepelnek a múzeum néprajzi gyűjteményében:

2022.01.01-től 2022.01.06-tal bezárólag Csibi Ferenc cseréptányérjai

2022.02.01-től 2022.02.17-tel bezárólag Mónus Sándor 17 darabos készlete

2022.03.01. – Túri kiskorsó

2022.04.01. – Lisztes bödön

2022.05.01. – Dísztányér a Kántor-műhely folytatójától

2022.06.01. – Dísztányér a Kántor-műhely folytatójától

2022.07.01. – Népművészeti szövetkezetben készült dísztányér

2022.08.01. - Pásztói vagy szentesi tányér

2022.09.01. – Pásztói tányér

2022.10.01.- Badár Balázs nagy dísztányérja

2022.11.01.- Gömori fazék egy Szuha-völgyi fazekasműhelyből

Dr. Szabó Istvánné kerámiagyűjteménye egységében azt a tendenciát ragadja meg, amely értelmében az 1970-es évek magyarországi értelmisége a népművészeti értékű tárgyakat gyűjteni kezdte. Esetünkben ez nem vált egyetlen tárgytípus speciális gyűjteményévé, „csupán” a házaspár lakásának állandó elemeivé. Külön értéket ad a gyűjteménynek, hogy jól adatolható, az eladó viszonylag pontosan emlékszik a vásárlás körülményeire. Szerepel benne aukciós házban vásárolt kerámia, mestertől közvetlenül vásárolt edény és egy igazi specialitás is. Utóbbit Csibi Ferenc mezőtúri fazekas 6 tányérja jelenti. Ezekhez az eladó és néhai férje, dr. Szabó István erősen kapcsolódott, ugyanis ők tervezték meg az 1977-es Röpülj páva c. vetélkedő Jász-Nagykun-Szolnok megyei műsorszámát, amelynek keretében a Túri vásárt rendezték be. Ehhez kértek más mesterek mellett fazekasoktól is edényeket, Csibi Ferenc a hat tányért erre az alkalomra készítette. (Dr. Szabó István a vetélkedő és a megyei műsorszám történetét publikálta is. (Szabó István 2011: Röpülj Páva '77 – A túri vásár. In: Gulyás Katalin – Horváth László – Kaposvári Gyöngyi szerk.: TISICUM – A Jász-Nagykun-Szolnok megyei múzeumok évkönyve XX. 269-335.) A pályázati támogatással megvásárolt gyűjtemény a tárgyak elsődleges értékén túl azt is megőrzi, milyen szándékok és lehetőségek tartották életben a népművészetet a 20. század második felében, hozzájárulva ezzel érték voltának szélesebb körű terjesztéséhez is.

Szolnok, 2022. 08. 18.

Gecse Annabella

pályázati felelős

A műtárgyak nyilvántartási fotói:

2022.01.04.

2022.01.05.

2022.01.06.

2022.05.01.

2022.06.01.

2022.07.01.

2022.10.01.

2022.11.01./3.

